

pravem času in na pravem kraju. Ako pa se le molči in molči, in se hoče z molkom vse doseči, pa se pri vsem tem v molku nič ne stori, temveč vse opusti in samemu sebi prepusti, potem tudi najlepši molk postane in mora postati osodepoln na vse strani! Vojev in vojencev se polasti kritična letargija... Sapienti sat!

Le še jedno vprašanje! Kdo ima od sprave korist in dobiček? Ali katoliška ali liberalna stranka? Ali morda slovenski narod sam? Vsakdo naj sam ugiba! Za javnost odgovor na to vprašanje še ni zrel, zato ga tudi ne dam! Za sedaj bodi dovolj!

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Ministerski predsednik Thun je povabil Čehe in Nemce k zaupnim pogovorom, da se sporazumejo glede rešitve jezikovnega vprašanja. Toda pogovori so se kar morali opustiti, ker se Nemci niso hoteli pozivu odzvati. Taka je miroljubnost Nemcev.

Češko. Glavno mesto Praga plava sedaj v samih slavnostih v spomin Palackijemu in v čast slovanskim časnikarjem. Nemški listi se hudejejo raditega, kar dokazuje, da so slavnosti za Slovane velikega pomena.

Štajarsko. Proračun za letošnje leto je dobil najvišje potrjenje. Primankljaja je čez 3 milijone, ki se bo pa pokrili s povišanjem davka na nekatera živila. — Zakon za ubožne zavode ni dobil najvišjega potrjenja.

Kranjsko. Letos v septembru se bo obhajala stoletnica rojstva slovenskega pesnika Koseskega. Čeravno njegove pesmi po obliki niso vzorne, vendar so ob svojem času veliko pripomogle k narodnemu preporodu Slovencev.

Primorsko. Umrli je v Gorici gospa Rozina Gabrščekova, soproga urednika »Soče«. Bila je vrla rodoljubkinja. — Socijaldemokratje in krščanski socijalisti se po shodih hudo gledajo. V Gorici in Podgori so bila v nedeljo viharna zborovanja.

Galicija. V tej deželi so nastali zadnji teden veliki nemiri, ki so bili naperjeni proti judom. Judje so prave pijavke za gališko ljudstvo, in zato ni čudo, da nastajajo nemiri.

Vnanje države.

Vojska. Kaj naj rečemo o ameriško-španski vojski, da bi lahko čitateljem rekli:

polno, ni tudi poznalo sreče biti ljubljena in ljubiti.

Še nižje je sklonila glavo, da bi ne bila spoznana. To kar jo je čakalo kot pobeglo vestalko, če bi jo spoznali, je bilo hujše od smrti pod kremplji krvoločne zverine.

Blizu sodišča se je nahajala stara vojašnica pretorijancev Nerona. Leta je rabila za ječo iz dežele privedenim žrtvam gledališča. Semkaj so bili odvedeni kartagenski kristjani. Spravili so jih v veliko dvorano s tlakanim podom, na katerem so kraj sten ležale blazine. Vstrij se je nahajal s stebri obkoljen dvor. Izmučeni potniki so precej poglobili spat.

Dobrodušni načelnik jetnišnice jih je obvestil, da se še igre niso pričele. Torej še nekaj dni življenja! Nobeden iz njih ne bi zatajil Kristusa, takisto pa tudi ni bilo nobenega, ki se ne bi radoval kazenske preložitve. Po priprosti večerji je spanec takoj zazibal trpine v mirno spanje.

Kruh in prizori, t. j. pravilna razdelitev moke, masla in vina in brezplačen dostop k bojem gladiatorjev in k drugim narodnim uprizoritvam, — evo s čim so si rimski vladarji skušali pridobiti leno in svojevoljno stolično druhal. Gorje cesarju, ki bi se bil drznil odreči milijonski mestni sodrgi igre!

To je nepreklicno resnično, kar vam danes poročamo! Kajti poročila z vojnega polja so tako nezanesljiva, da se gotovo jutri prekliče, kar se je danes z vso resnobo trdilo. Toda podajmo vsaj ta nezanesljiva poročila! O mestu Manili na filipinskih otokih se trdi, da se je že moralo Amerikancem udati. Drugi poročila pravijo, da se je le samo v veliki nevarnosti. Tudi pri Kubi imajo Amerikanci srečo. Posrečilo se jim je neki izkrcati že veliko vojaštva na otok, ki bo španske trdnjave napadalo tudi s suhega. Pa tudi nasprotna poročila ne manjkajo.

Rim. Sultan bi pri sv. očetu rad imel svojega poslanika. A temu se upira francoska vlada, ker bi potem izgubila pravico, da varuje katolike po Turškem pred neopravičenimi napadi.

Nemško. Pri volitvah v državni zbor sta dobila največ sedežev katoliška in socijaldemokratična stranka. Potrebno še je 188 ožjih volitev. — Za ožje volitve so se pogodile nekatere stranke, da se hočejo medsebojno proti socijalnim demokratom podpirati.

Francosko. Slovit prijatelj delavcev, tovarnar Leo Harmel, namerava letos zopet s francoskimi katoliškimi delavci potovati v Rim, da se poklonijo sv. očetu in obiščejo sveta mesta. — Melinejevo ministerstvo je dalo ostavko. Sanier bo neki prevzel sestavo nove vlade.

Črnogorski. Na črnogorski meji so se pojavljali nemiri od strani turških podanikov. Sultan je pripravljen poravnati storjeno škodo. — Črnogorski prestolo-naslednik Danilo se misli baje poročiti z neko angleško kneginjo. Zaraditega je bil njegov oče pred kratkim na Angleškem.

Kreta. Velevlasti so se zjediniše glede uprave na Kreti. Samoupravi bo načeloval odbor, izvoljen od narodne skupščine. Odbor pa bodo admiralji velevlastij nadzorovali.

Belgijsko. Najvišji vojaški dostojanstveniki grozijo odstopiti, ako se ne vpelje v Belgiji, kakor je to v vseh evropskih državah, stalna osebna vojaška dolžnost. Dosedaj služi v Belgiji pri vojakih le tisti, ki se nima s čim odkupiti, ali pa od bogatinov najeti namestniki. Vlada sama je za zahtevano preosnovo, a nima dosti moči. Država ne dobi nikogar, ki bi hotel pod sedajnimi odnošaji prevzeti vojno ministerstvo.

Pahnjen bi bil s prestola, tudi ako bi bil najboljši človek svojega časa. Ali ne samo za stolično druhal so bile potrebne rimskim cesarjem igre, s taistimi so se dali izborni vladati i višji sloji. Čim več igre, tem manj politike! Rimljan je za časa razpada cesarstva, imenitnik kakor prostak, stavil igre višje nego vsa vprašanja notranje in vnanje politike. Toda jezdarjenje in dirke v cirkusu niso več zadovoljevale čezmerne strasti Rimljanov. Tudi glediške igre so jim postajale predolgočasne. Tedaj so se pojavile in kmalu izpodrinile vse druge igre — boji gladiatorjev in zverinsko mesarjenje. Do kakih razdivjanosti so dospeli boji gladiatorjev, se nam dandanes vidi skoro neverjetno. Cesar Trajan, jeden najbolj človekoljubnih rimskih cesarjev, je po vrnitvi z danavskega pohoda ustanovil narodne praznike, ki so trajali 123 dni. V teh dneh se je vojskovalo, to se pravi, radi zabave rimske druhal pobilo 12.000 gladiatorjev. Razkošje, vladajoče pri teh igrah, se ne da popisati: tako je na cesarjev ukaz jeden dan 300 borilcev v zlatem kopju stopilo nasproti uprav tolikemu broju v srebrnem oklopu.

Vstopnina za gledališča, kjer so se uprizarjale igre, se ni pobirala. Narod se je mogel zabavati zastoj po cele tedne. Vladarji Rima so nosili vse stroške, njih imena so se pro-

Cerkvene zadeve.

Pri Sv. Pavlu v Rimu.

Spisal dr. Fr. K.

Ko praznujemo spomin prvakov apostolov Petra in Pavla, obrača se pač naše srce nehote na oni posvečeni kraj, kjer sta ta dva odlična učenca Kristusova prešla svojo kri. Naše srce teži o njunem prazniku v večno mesto — Rim. Ker smo se ob svojem času s čitatelji »Gospodarjevimi« žele pomeniti o sv. Petru in njegovi velikanski cerkvi v Rimu, pojdimo sedaj v duhu k cerkvi njegovega tovariša, sv. Pavla.

Bilo je dne 29. rožnika l. 69. po rojstvu Gospodovem, vroč poletni dan, kakor je navadno o tem času v Rimu. Iz mamentinske ječe, ki se še dandanes vidi ob vznožju slavnega kapitola, so osorni biriči prignali dva iznemogla starčka. Po obličju se jima vidi, da sta iz jutrovih dežel. Zamršena siva brada, raztrgano, borno oblačilo, upadlo lice, težke rjave verige, ki so jima napravile že rane na rokah in nogah, vse to svedoči, da sta že dalj časa ječala v temni, podzemeljski ječi. Peljejo ju po cesti, ki gre ob vznožju aventinskega holmea proti mestnim vratom. Na levo po hribu so se takrat razprostirali krasni vinogradi rimske gospode, na desno, ob Tiberi pa je bilo skladišče ali po latinsko »emporium« za blago, ki se je po ladjah dovažalo v Rim iz celega sveta. Trume raznih ljudi so srečavale biriče z jetnikoma in, dasi v Rimu ni bilo takrat nič novega, srečati na ulici uklenjene jetnike, vendar so se ljudje rado vedno zgedovali, nekateri tudi dostavljali porogljive zabavljice. V Rimu je že nekaj časa cesar Neron hudo preganjal tiste, ki so verovali v Kristusa križanega. Zadnji čas se je raznesel glas, da sta vjeta tudi prvaka te »nove vere.« Danes se ima izvršiti nad njima smrtna kazen, če ne zatajita Kristusa in ne darujeta maliku Jupitru. Sedaj ju peljejo k zadnjemu »zaslišanju.«

Zunaj mestnega obzidja, na levo od ostijske ceste, je bila cesarska vila, kjer je takrat stanoval cesar Neron s svojim dvorom. Semkaj pripeljajo uklenjena starčka.

Zaslišanje je trajalo kratko časa. Moža nista hotela slušati cesarskega povelja, ker da je treba »Boga bolj slušati, kakor ljudi.«

Smrtna obsodba je izrečena. Iz palače ju pripeljejo na cesto. Tukaj sta se morala ločiti. Obrnil se je Pavel k Petru in mu rekel: »Mir bodi s Teboj, ti temelj cerkve in pastir vseh ovčič Kristusovih!« In Peter mu je odgovoril: »Poidi v miru, ti oznanjevalec in

slavljala tem bolj, čim več se je bilo potrosilo za divje igre.

Še groznejše so bile gonje divje zverine. Na bojno torišče z divjimi zverinami so se prignale tolpe uplenjenih ali na smrt obsojenih kaznjencev. Iz početka so te gonje nosile značaj bojnega pravilnega boja dobro oboroženih izvežbanih borilcev z nekoliko ukročenimi divjimi zverinami, a kmalu se je to izpremenilo in divje krvoločne zveri so se izpuščale na slabo oborožene ali povsem neoborožene ljudi. Ako je ljudi nedostajalo, je divja zverina, gladna in razjarjena od pikanja razbeljenih žic, trgala druga drugo. Tudi take uprizoritve so se spremljale z neprimernim razkošjem. Najredkejše zverine so se dobivale za ogromne stroške iz najdaljnih krajev. Zgodovina nam jamči za istinitost števil, sicer bi ne šlo verjeti številu zverin, borečih se najedenkrat, v enem in istem dnevu.

Smešnica.

Ahacelj: »Katera očesa nič ne vidijo, čeprav niso oslepela?«

Becelj: »Kurja!«

Cecelj: »Izvrsten odgovor.«

Decelj: »Istina.«